

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Педагогічна діяльність у вищій школі
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту. Кафедра фінансових технологій і підприємництва
Розробник(и)	Люта Ольга Василівна, Школьник Інна Олександрівна
Рівень вищої освіти	Третій рівень вищої освіти, НРК – 8 рівень, QF-LLL – 8 рівень, FQ-EHEA – третій цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 4 кред. ЄКТС, 120 год. Для денної форми навчання 30 год. становить контактна робота з викладачем (20 год. лекцій, 10 год. практичних занять), 90 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична культура і спорт"
Передумови для вивчення дисципліни	Культура наукової української мови
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти сучасного конструктивного, фундаментального мислення та системи спеціальних знань у галузі функціонування системи вищої освіти в Україні, організації та здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ Характеристика сучасної структури системи вищої освіти України. Нормативно-правове забезпечення функціонування вищої освіти. Типи закладів вищої освіти та їх структура. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти.
Тема 2 ФОРМИ ТА ЗМІСТ ОСВІТИ Форми освіти. Формальна, неформальна та інформальна освіта. Національна рамка кваліфікацій та її дескриптори. Система сучасних стандартів освіти (стандарти вищої освіти та професійні стандарти).
Тема 3 ВИКЛАДАЧ І ЗДОБУВАЧ ЯК ГОЛОВНІ УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ Характеристика, особливості та основні види науково-педагогічної діяльності викладача. Професійні вимоги до викладача. Навчальне навантаження здобувача. Формування індивідуальної освітньої траєкторії.
Тема 4 ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Освітні програми та їх структура. Програмні результати навчання. Загальні та фахові компетентності. Навчальний план, його структура та призначення.
Тема 5 ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Форми організації освітнього процесу. Види навчальних занять у закладах вищої освіти. Практична підготовка здобувачів. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.
Тема 6 ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ Типи лекцій, їх призначення та завдання. Зміст і структура лекції. Методика проведення лекції.
Тема 7 МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГРУПОВИХ ЗАНЯТЬ Організація практичних занять. Особливості проведення семінарських занять. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення.
Тема 8 МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ Педагогічні підходи щодо активізації навчально-виховного процесу. Методи та форми активізації початкової діяльності здобувачів. Організація проблемного навчання. Дидактичні ігри як метод активного навчання. Педагогічна творчість як методична основа формування творчої особистості фахівця.
Тема 9 ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ А Політика та принципи оцінювання здобувачів вищої освіти. Контрольні заходи з оцінювання результатів навчання. Система оцінювання результатів навчання за дисциплінами. Організація семестрового контролю.
Тема 10 СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ Політика та принципи забезпечення якості вищої освіти в Україні. Процедури і складові системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Організація внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Здійснювати критичний аналіз сучасної структури системи вищої освіти та її нормативно-правового забезпечення.
РН2	Організовувати освітній процес та проводити навчальні заняття із застосуванням сучасних методик викладання освітніх компонентів.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 017 Фізична культура і спорт:

ПР10	Проводити науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби та технології, здійснювати наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення освітнього процесу, розробляти і викладати навчальні дисципліни з фізичної культури і спорту та з дотичних напрямів.
------	--

7. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних компетентностей

Програмні компетентності, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

Для спеціальності 017 Фізична культура і спорт:

ПК1	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ПК2	СК4. Здатність використовувати сучасні наукові методи, інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в. науковій та науково-педагогічній діяльності у сфері фізичної культури і спорту.
ПК3	СК6. Здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

8. Види навчальних занять

Тема 1. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ
Лк1 "КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ" Вища освіта в системі освіти України. Система вищої освіти України: її сутність, структура та характеристика. Нормативно-правове забезпечення функціонування вищої освіти. Ліцензування освітньої діяльності. Заклади вищої освіти: їх типи та структура. Рівні, ступені та кваліфікації вищої освіти.
Тема 2. ФОРМИ ТА ЗМІСТ ОСВІТИ
Лк2 "ФОРМИ ТА ЗМІСТ ОСВІТИ" Форми здобуття освіти (денна, заочна, дистанційна, дуальна). Формальна, неформальна та інформальна освіта. Національна рамка кваліфікацій та її дескриптори. Система сучасних стандартів освіти (стандарти вищої освіти та професійні стандарти).

СЗ1 "ВИДИ ТА ЗМІСТ ОСВІТИ"

Характеристика сучасної структури системи вищої освіти України та нормативно-правове забезпечення її функціонування. Обговорення проблеми оптимізації мережі закладів вищої освіти. Характеристика рівнів, ступенів та кваліфікацій вищої освіти. Переваги та недоліки неформальної та інформальної освіти. Переваги та недоліки дуальної освіти за спеціальністю "Галузеве машинобудування". Національна рамка кваліфікацій її зміст. Інтегральна компетентність. Критичний аналіз дескрипторів. Система сучасних стандартів освіти. Аналіз стандартів вищої освіти спеціальності "Галузеве машинобудування".

Тема 3. ВИКЛАДАЧ І ЗДОБУВАЧ ЯК ГОЛОВНІ УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Лк3 "ВИКЛАДАЧ І ЗДОБУВАЧ ЯК ГОЛОВНІ УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ"

Характеристика, особливості та основні види науково-педагогічної діяльності викладача (навчальна, наукова, методична та організаційна діяльність). Професійні вимоги до викладача. Навчальне навантаження здобувача. Кредит ЄКТС як одиниця виміру навчальної роботи здобувача. Формування індивідуальної освітньої траєкторії. Академічна мобільність здобувачів.

Тема 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лк4 "ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ"

Освітні програми та їх структура. Класифікація освітніх програм. Програмні результати навчання. Загальні та фахові компетентності. Навчальний план, його структура та призначення. Навчально-методичне, інформаційне, кадрове та матеріально-технічне забезпечення реалізації освітньої програми. Роль стейкхолдерів в розробці та реалізації освітніх програм.

СЗ2 "ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ"

Освітні програми та їх структура. Узгодження компетентностей та результатів навчання в освітніх програмах. Аналіз навчального плану освітньої програми за спеціальністю "Галузеве машинобудування". Обговорення проблемної ситуації: "Відповідність освітньої програми стандарту вищої освіти".

Тема 5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Лк5 "ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ"

Форми організації освітнього процесу. Види навчальних занять у закладах вищої освіти. Практична підготовка здобувачів. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Тема 6. ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ

Лк6 "ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ" Роль і місце лекції у вищій школі. Типи лекцій, їх призначення і завдання. Основні дидактичні вимоги до лекції. Зміст і структура лекції. Управління пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти. Методика проведення лекції.
СЗЗ "ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЛЕКЦІЇ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ" Форми організації освітнього процесу. Види навчальних занять у закладах вищої освіти. Практична підготовка здобувачів. Особливості організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти. Зміст і структура та методика проведення лекції. Визначення недоліків проведення лекції на основі фактичного матеріалу.
Тема 7. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГРУПОВИХ ЗАНЯТЬ
Лк7 "МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГРУПОВИХ ЗАНЯТЬ" Організація практичних занять. Структура практичного заняття. Індивідуальна та групова робота на практичному занятті. Особливості проведення семінарських занять. Складові плану-конспекту семінарського заняття. Види семінарських занять. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення.
Тема 8. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
Лк8 "МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ" Загальні та спеціальні методи навчання. Методи інтелектуальної колективної діяльності та імітаційні методи. Проблемне навчання: його сутність та порядок організації. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання.
СЗ4 "МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ" Організація практичних занять. Особливості проведення семінарських занять. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення. Інноваційні педагогічні технології активізації навчання. Методи та форми активізації навчального процесу. Специфіка організації проблемного навчання. Визначення недоліків проведення семінарських занять на основі фактичних даних.
Тема 9. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Лк9 "ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ" Політика та принципи оцінювання здобувачів вищої освіти. Контрольні заходи з оцінювання результатів навчання. Система оцінювання результатів навчання за дисциплінами. Педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень студентів. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів. Методи і форми контролю.
Тема 10. СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
Лк10 "СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ" Поняття і чинники забезпечення якості вищої освіти. Політика та принципи забезпечення якості вищої освіти в Україні. Критерії, показники та індикатори якості вищої освіти. Процедури і складові системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Організація внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

СЗ5 "СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ"

Політика та принципи оцінювання здобувачів вищої освіти. Контрольні заходи з оцінювання результатів навчання. Система оцінювання результатів навчання за дисциплінами. Організація семестрового контролю. Поняття і чинники забезпечення якості вищої освіти. Критерії, показники та індикатори якості вищої освіти. Процедури і складові системи зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Організація внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН3	Проектне навчання

Лекційне навчання забезпечує системне подання теоретичного матеріалу та формує здатність до критичного аналізу сучасної структури системи вищої освіти і її нормативно-правового забезпечення, водночас слугуючи зразком організації освітнього процесу та застосування сучасних методик проведення занять (РН1, РН2); навчання на основі досліджень поглиблює аналітичні вміння через роботу з науковими джерелами і виконання дослідницьких завдань, сприяючи розвитку спроможності ефективно проєктувати й реалізовувати освітню діяльність (РН1, РН2); проєктне навчання забезпечує набуття практичного досвіду розроблення та реалізації освітніх проєктів шляхом підготовки й проведення міні-лекцій, сприяє розвитку навичок самостійної організації педагогічної діяльності, критичного осмислення змісту навчання та ефективного представлення результатів власної роботи (РН1, РН2).

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Підготовка та презентація індивідуального дослідницького завдання
НД2	Підготовка та презентація міні-лекції
НД3	Підготовка до підсумкового контролю

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$

Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Оцінювання теоретичних знань	Протягом семестру	Усні коментарі викладача протягом аудиторних занять
МФО2 Самооцінка поточного тестування	Перевірка рівня засвоєння теоретичних знань	Потягом семестру	Коментарі та настанови викладача
МФО3 Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами	Оцінюється володіння матеріалом, вміння аргументувати свою думку	Протягом семестру	Коментарі викладача

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумковий контроль: екзамен	Оцінювання досягнення результатів навчання за дисципліною	Згідно графіка освітнього процесу	Коментарі викладача
МСО2 Підготовка та презентація міні-лекції	Оцінювання правильності підготовки та презентації міні-лекції	3 тиждень	Коментарі викладача
МСО3 Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	Оцінюється правильність підготовки та презентації індивідуального дослідницького проєкту щодо аналізу сучасних проблем функціонування системи вищої освіти	5 тиждень	Коментарі викладача

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Підсумковий контроль: екзамен		40	
		40	Ні
МСО2. Підготовка та презентація міні-лекції		30	
		30	Ні
МСО3. Виконання індивідуального дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)		30	
		30	Ні

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Навчальна платформа МІХ

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навчальний посібник. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 319 с.
2	Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / О.І. Федоренко, В.О. Тюріна, С.П. Гіренко, С.М. Бойко, М.О. Котелюх, П.Д. Червоний, О.В. Медведєва; за заг. ред. О.І. Федоренко. Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. 240 с.
3	Вища освіта України в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення: виклики і відповіді [Електронний ресурс] : науково-аналітична доповідь / В. Г. Кремень, В. І. Луговий, П. Ю. Саух та ін. — Київ : Педагогічна думка, 2023. — 172 с.
Допоміжна література	
4	Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. — 290 с.
5	Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій / Л. А. Мартинець. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.

6	Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.]; НАПН України, Університет менеджменту освіти. - Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. – 176 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
8	Закон України «Про вищу освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
9	Закон України «Про освіту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
2	ФОРМИ ТА ЗМІСТ ОСВІТИ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	ВИКЛАДАЧ І ЗДОБУВАЧ ЯК ГОЛОВНІ УЧАСНИКИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
4	ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
6	ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЛЕКЦІЙ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
7	МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГРУПОВИХ ЗАНЯТЬ	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
8	МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
9	ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	2.5	2	2	0	0	0.5	0.5	0	0	0	0
10	СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	інші індивідуальні завдання	52.5	0	0	0	0	52.5	0	0	0	0	52.5
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>120</i>	<i>30</i>	<i>20</i>	<i>10</i>	<i>0</i>	<i>90</i>	<i>5</i>	<i>2.5</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>52.5</i>